

A.5. Εργασία, Κοινωνία και Κράτος (Ε)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Διατμηματικό		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	A.5.	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργασία, Κοινωνία και Κράτος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6ECTS (συνολικά)
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ειδικού Υποβάθρου & Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5997		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες αναμένεται να:

- Αναλύουν τις σύνθετες σχέσεις και τις δυναμικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ εργασίας, κοινωνίας και κράτους σε ιστορικό και σύγχρονο πλαίσιο.
- Αντιλαμβάνονται την ιστορικότητα της εργασίας ως κοινωνικά, θεσμικά και πολιτισμικά διαμορφωμένων πρακτικών και σχέσεων που μεταβάλλονται στον χρόνο όπως και οι αντιλήψεις περί αυτών.
- Συζητούν κριτικά βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και ερμηνείες της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων.
- Ανιχνεύουν τις ιστορικές διαδρομές, καθώς και τις πιο σύγχρονες κοινωνικές και πολιτισμικές διαδικασίες (ανα)διαμόρφωσης των εργασιακών εμπειριών, πρακτικών και ταυτοτήτων, καθώς και των νοηματοδοτήσεών τους.
- Ανιχνεύουν πολυπαραγοντικές δυναμικές διαμόρφωσης ανισοτήτων, ασυμμετριών και διακρίσεων στην αγορά εργασίας γενικά, και στον καταμερισμό εργασίας σε επιμέρους κλάδους.
- Αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα ποικίλων αναλυτικών κατηγοριών, όπως π.χ. η κοινωνική τάξη, το φύλο, η ηλικία, η εθνοτική ταυτότητα και άλλες κατηγορίες κοινωνικών-πολιτισμικών διαιρέσεων, για την κατανόηση της εργασίας ως κοινωνικού και ιστορικού φαινομένου.
- Συνδυάζουν εργαλεία από διαφορετικές επιστημονικές πειθαρχίες (κοινωνιολογία, πολιτική επιστήμη, ιστορία, οικονομία) για την κατανόηση θεμάτων απασχόλησης.
- Αναλύουν τον ρόλο του κράτους ως εργοδότη, ρυθμιστή και διαμεσολαβητή κοινωνικών συμφερόντων υπό εθνικές και υπερεθνικές (Ε.Ε., διεθνοποίηση) συνθήκες.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση
δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση
και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην
πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και
ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε
θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και
επαγωγικής σκέψης

.....
Άλλες...

.....

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

- Εργασίασε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο /στόχοι του μαθήματος

Το μάθημα αποσκοπεί σε μια διεπιστημονική διερεύνηση των σύνθετων σχέσεων και των αλληλεπιδράσεων εργασίας – κοινωνίας – κράτους. Έμφαση θα δοθεί:

- (α) στην ιστορική εξέλιξη της εργασίας, της απασχόλησης και των αναλύσεων τους
- (β) στις εμπειρίες της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων και του τρόπου που αυτές νοηματοδοτούνται
- (γ) στο ρόλο που, στις νεώτερες και σύγχρονες κοινωνίες, διαδραματίζει στα πεδία της εργασίας και της απασχόλησης το κράτος (π.χ. ως ρυθμιστικός μηχανισμός, μεσολαβητής συμφερόντων, εκφραστής ιδεολογιών, εργοδότης κλπ.).

Μέρη και κύρια ζητήματα του μαθήματος

Μέρος Α:Εισαγωγή

- *Για τη μισθωτή εργασία στη νεότερη Ευρώπη (17^{ος}-19^{ος} αιώνες):*
Η μετάβαση από τις μορφές της Πρωτο-εκβιομηχάνισης στο πλαίσιο του πρώιμου («εμπορικού») καπιταλισμού (π.χ. οικοτεχνικό σύστημα, «μανιφακτούρα» ή πρώιμο εργοστάσιο) στο πλήρως μηχανικά εξοπλισμένο εργοστασιακό σύστημα της βιομηχανικής επανάστασης και του βιομηχανικού καπιταλισμού: ιστορικές μαρτυρίες και προσεγγίσεις της σχετικής ιστορικής έρευνας.
- *Άνοδος της “κοινωνίας της εργασίας” και θεωρήσεις της εργασίας (18^{ος} αιώνας κ.ε.):*
Διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους η εργασία αξιολογείται και γίνεται αντικείμενο σκέψης, από τον Διαφωτισμό και εξής, με αναφορά στο έργο κορυφαίων στοχαστών όπως οι A. Smith, G.W.F. Hegel, K. Marx κ.ά.
- *Μετασχηματισμοί της εργασίας κατά τον 20^ο αιώνα:*
Συζήτηση της εξέλιξης από τον Τευλορισμό και τον Φορντισμό, στα μοντέλα οργάνωσης και διαχείρισης της εργασίας του Μετατευλορισμού και του Μεταφορντισμού.

Μέρος Β: Διερευνώντας τις εργασιακές διαφοροποιήσεις και ανισότητες, τις εργασιακές εμπειρίες, νοηματοδοτήσεις και ταυτότητες στο μεταβαλλόμενο σύγχρονο περιβάλλον

- *Η εργασία ως κεντρική κοινωνική κατηγορία και οι αναδυόμενες προκλήσεις:*
Εξέταση της εργασίας ως θεμελιακής όψης της κοινωνικής ζωής και της διαμόρφωσης ταυτοτήτων με ειδική εστίαση σε σύγχρονους μετασχηματισμούς της αγοράς εργασίας (π.χ. αύξηση της ανεργίας, της επισφάλειας και της προσωρινότητας της εργασίας), και των επιπτώσεών τους στα κοινωνικά υποκείμενα και τις (ατομικές και συλλογικές) τους ταυτότητες. Ανάλυση βιωμένων εμπειριών (π.χ. βιογραφικές αφηγήσεις) της εργασιακής επισφάλειας.
- *Κοινωνικοί παράγοντες διαμόρφωσης και διαφοροποίησης των εργασιακών σχέσεων, εμπειριών και ταυτοτήτων – Η σημασία της «διαθεματικότητας»:*
Ανάλυση του πώς ποικίλοι κοινωνικοί παράγοντες –ανάμεσά τους, η κοινωνική τάξη, το φύλο, η μεταναστευτική ιδιότητα, η εθνότητα– συγκροτούν και διαφοροποιούν τις σχέσεις εργασίας, τις εμπειρίες και τις νοηματοδοτήσεις της εργασίας, καθώς και τη διαμόρφωση εργασιακών ταυτοτήτων – Σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις και διερεύνηση των σχετικών ζητημάτων μέσα από συγκεκριμένες μελέτες περίπτωσης.

Μέρος Γ: Θεωρητικές προσεγγίσεις της εργασίας με έμφαση στο ρόλο του κράτους

- **Μοντέλα καπιταλισμού, αγορά εργασίας και κράτος:**
Συγκριτικές αναλύσεις τριών μοντέλων καπιταλισμού σε σχέση με την αγορά εργασίας και το κράτος: φιλελεύθερο, συντεταγμένο και νοτιοευρωπαϊκό μοντέλο – Οι εργασιακές σχέσεις στο πλαίσιο του Κορπορατισμού και του Νέο-κορπορατισμού.
- **Θεσμικές και νέο-θεσμικές θεωρήσεις των εργασιακών σχέσεων:**
Ανάλυση θεωρητικών ρευμάτων για τις εργασιακές σχέσεις και του ρόλου των θεσμών.
- **Το κράτος ως νομοθέτης:**
Προσδιορισμός και συζήτηση του θεσμικού πλαισίου της απασχόλησης, της αγοράς εργασίας και των εργασιακών σχέσεων – Διερεύνηση των κρατικών νομοθετικών λειτουργιών στη συγκρότηση της εργασιακής πολιτικής.
- **Το κράτος ως εργοδότης:**
Ανάλυση της απασχόλησης στον δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και προκλήσεων της υπό το κράτος απασχόλησης στο σύγχρονο περιβάλλον της αγοράς εργασίας.
- **Το κράτος ως διαμεσολαβητής κοινωνικών συμφερόντων:**
Διερεύνηση του ρόλου του κράτους στη διαμεσολάβηση ανάμεσα σε ανταγωνιστικά οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα, και οι ρυθμιστικές του λειτουργίες στις δυναμικές της απασχόλησης και της αγοράς εργασίας.
- **Ο διαμεσολαβητικός και ρυθμιστικός ρόλος του κράτους υπό το πρίσμα των δυναμικών της διεθνοποίησης:**
Εξέταση των ευρωπαϊκών πολιτικών απασχόλησης και του ρόλου των θεσμών της ΕΕ στη διαμόρφωση εργασιακών σχέσεων – Κριτική ανάλυση εννοιών όπως «εξευρωπαϊσμός», «παγκοσμιοποίηση», «flexicurity», «κοινωνικός διάλογος».

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (σύγχρονη και ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση)										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία (PowerPoint, video)/ στην Επικοινωνία με τους φοιτητές (e-mail, E-Learn)										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	<table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>39 ώρες</td></tr><tr><td>Αυτοτελής/ Μη-καθοδηγούμενη μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>51 ώρες</td></tr><tr><td>Συγγραφή τελικής εργασίας/ ενδιάμεσων εργασιών</td><td>60 ώρες</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150 ώρες</td></tr></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39 ώρες	Αυτοτελής/ Μη-καθοδηγούμενη μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	51 ώρες	Συγγραφή τελικής εργασίας/ ενδιάμεσων εργασιών	60 ώρες	Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39 ώρες										
Αυτοτελής/ Μη-καθοδηγούμενη μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	51 ώρες										
Συγγραφή τελικής εργασίας/ ενδιάμεσων εργασιών	60 ώρες										
Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες										

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Διαδικασία Αξιολόγησης: Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική Μέθοδοι Αξιολόγησης: 1. Ενδιάμεσες γραπτές εργασίες (30% της βαθμολογίας) 2. Τελική γραπτή εργασία (70% της βαθμολογίας) Συγκεκριμένα: 1. Ενδιάμεσες Εργασίες (30%) 2 Ενδιάμεσες γραπτές ατομικές εργασίες (1.000 λέξεις εκάστη) που αφορούν σε κριτική ανασυγκρότηση επιστημονικών κειμένων που θα δοθούν στους/στις φοιτητές/τριες με βάση τις θεματικές ενότητες του μαθήματος· εναλλακτικά, προβλέπεται η δυνατότητα ανάλυσης μαρτυριών για την καθημερινότητα της εργασιακής εμπειρίας (π.χ. βιογραφικών αφηγήσεων ή άλλου είδους σύγχρονων ή ιστορικών μαρτυριών), που θα δοθούν μαζί με μικρή σχετική βιβλιογραφία. Αντιστοιχούν στο 30% της συνολικής βαθμολογίας (15% η κάθε ενδιάμεση εργασία). Οι φοιτητές/τριες θα έχουν στην διάθεσή τους 4 εβδομάδες για να υποβάλουν την κάθε ενδιάμεση εργασία στο σχετικό πεδίο του E-Learn του μαθήματος. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενδιάμεσων εργασιών θα ανακοινωθεί από τις διδάσκουσες στην 1^η διάλεξη του μαθήματος. 2. Τελική Γραπτή Εργασία (70%) Μία ατομική ή ομαδική εργασία (3500 – 4000 λέξεις) με ανάλυση συγκεκριμένου θέματος/περίπτωσης σχετικού με το μάθημα, στην οποία, εφόσον είναι προϊόν συνεργασίας, θα προσδιορίζεται επακριβώς η κάθε ατομική συμβολή (70% της τελικής βαθμολογίας). Οι τελικές εργασίες θα παρουσιαστούν προφορικά στην τελευταία συνάντηση του μαθήματος με τη μορφή «ημερίδας». Κριτήρια Αξιολόγησης Εργασιών: Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα, γνωστοποιούνται και περιγράφονται αναλυτικά από τις διδάσκουσες στην αρχή του ακαδ. εξαμήνου (στην 1^η διάλεξη).

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική –Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Allen, C. R. (2021). *Η Βιομηχανική Επανάσταση. Συνοπτική Εισαγωγή*, (μτφ. Α. Κακριδής - Ά. Φιλιππάτος, επιστ. επιμέλεια - επίμετρο: Α. Κακριδής). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης [το Επίμετρο του ιστορικού Α. Κακριδή αναφέρεται στην ελληνική εκβιομηχάνιση]
- Blanning, T.C.W. (2009-επιμ.). *Ιστορία της σύγχρονης Ευρώπης* (μτφ. Σ. Πλουμίδης), Αθήνα: εκδ. Τουρίκη.
- Engels, F. (1974). *Η κατάσταση της εργατικής τάξης στην Αγγλία*, Τομ. Α' (μτφ. Λ. Αποστόλου, επιμ. Θ. Χ. Παπαδόπουλος). Αθήνα: Μπάυρον.
- Engels, F. (1985). *Η κατάσταση της εργατικής τάξης στην Αγγλία*, Τομ. Β' (μτφ. Λ. Αποστόλου, επιμ. Θ. Χ. Παπαδόπουλος). Αθήνα: Μπάυρον.
- Καρακιουλάφη, Χ. & Σπυριδάκης, Μ. (2017-επιμ.). *Κοινωνία, ανεργία και κοινωνική αναπαραγωγή*. Αθήνα: Gutenberg.
- Koutroukis, T. (2017). *Ο ρόλος του Κράτους στις εργασιακές σχέσεις*. MPRA PaperNo. 77927. Διαθέσιμο στο: <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/77927/>
- Παπαδάκης, Ν., Δρακάκη, Μ., Σαριδάκη, Σ. (2021). «Ο Βαθμός Απελπισίας». *Αγορά Εργασίας, Επισφαλής Εργασία και Κοινωνική Ευπάθεια στη Νέα Γενιά στην Ελλάδα: Η κατάσταση των πραγμάτων (σε Ευρώπη και Ελλάδα), παράμετροι, τάσεις, μετασχηματισμοί, επιπτώσεις και προκλήσεις για τις πολιτικές απασχόλησης*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Perrot, M. (1988). *Η εργασία των γυναικών στην Ευρώπη, 19ος-20ος αιώνας*, (μτφ. Δ. Σαμίου). Ερμούπολη Σύρου: Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων.
- Πετρινιώτη, Ξ. (1985). *Κράτος και εργασιακές σχέσεις*. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.
- Τόμσον, Ε. Π. (1994). *Χρόνος, εργασιακή πειθαρχία και βιομηχανικός καπιταλισμός* (2η έκδ.) (μτφ. - επίμετρο: Β. Τομανάς). Θεσσαλονίκη: Νησίδες.
- Thompson, E. P. (2018). *Η συγκρότηση της αγγλικής εργατικής τάξης*, (μτφ. Γ. Παπαδημητρίου, επιστ. επιμ. & εισαγωγή: Α. Λιάκος). Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.
- Τσιώλης, Γ. (2023). *Επισφαλείς βιογραφίες. Εργασιακές διαδρομές και ταυτότητες στον μετασχηματιζόμενο κόσμο της εργασίας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Χαντζαρούλα, Π. (2008). «Γυναικεία εργασία, ταυτότητα και σχετική νομοθεσία στην Ευρώπη, 19^{ος} αιώνας». Στο *Θέματα Κοινωνικής και Οικονομικής Ιστορίας της Ευρώπης*, Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σσ. 181-222.

Ξενόγλωσση

- Alberti, G., Bessa, I., Hardy, K., Trappmann, V., & Umney, C. (2018). In, against and beyond precarity: Work in insecure times. *Work, Employment and Society*, 32(3), 447-457. <https://doi.org/10.1177/0950017018762088>
- Barley, S. R., Bechky, B. A., & Milliken, F. J. (2017). The changing nature of work: Careers, identities, and work lives in the 21st century. *Academy of Management Discoveries*, 3(2), 111-115. DOI: [10.5465/amd.2017.0034](https://doi.org/10.5465/amd.2017.0034)
- Berlanstein, L. (1993-ed.), *Rethinking Labor History: Essays on Discourse and Class Analysis*. Urbana & Chicago: University of Illinois Press.
- Busemeyer, M. R., Carstensen, M. B., & Emmenegger, P. (2022). Orchestrators of coordination: Towards a new role of the state in coordinated capitalism?. *European Journal of Industrial Relations*, 28(2), 231-250. <https://doi.org/10.1177/09596801211062556>
- Cipolla, C. (1976-ed.). *The Industrial Revolution 1700-1914* (series: The Fontana Economic History of Europe), issue 3, Sussex: Harvester Press.
- Clark, A. (1995). *The Struggle for the Breeches: Gender and the Making of the British Working Class*. London: Rivers Oram Press.
- Davidoff, L. (1995). *Worlds Between: Historical Perspectives on Gender and Class*. Cambridge: Polity Press
- Di Carlo, D. (2023). Beyond neo-corporatism: state employers and the special-interest politics of

- public sector wage-setting. *Journal of European Public Policy*, 30(5), 967-994. <https://doi.org/10.1080/13501763.2022.2036791>
- Heyes, J. & Clark, I. (2011). The state and employment relations. In K. Townsend & A. Wilkinson (eds), *Research handbook on the future of work and employment relations*, pp. 69-90. <https://doi.org/10.4337/9780857936363>
- Howell, C. (2019). Neoliberalism, capitalist growth models, and the state: An agenda for industrial relations theory. *Journal of Industrial Relations*, 61(3), 457-474. <https://doi.org/10.1177/0022185619834047>
- Howell, C. (2021). Rethinking the role of the state in employment relations for a neoliberal era. *ILR Review*, 74(3), 739-772. DOI: 10.1177/0019793920904663
- Hudson, P. & Lee, W.R. (1990-eds). *Women's Work and the Family Economy in Historical Perspective*. Manchester: Manchester University Press
- Hyman, R. (2013). *The role of government in industrial relations*. In J. Heyes & L. Rychly (eds), *Labour Administration in Uncertain Times: Policy, Practice and Institutions*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, pp. 95-124.
- John, A. (1986-ed.). *Unequal Opportunities: Women's Employment in England, 1800-1918*. Oxford: Basil Blackwell.
- Martínez Lucio, M., & MacKenzie, R. (2017). The state and the regulation of work and employment: theoretical contributions, forgotten lessons and new forms of engagement. *The International Journal of Human Resource Management*, 28(21), 2983-3002. DOI: [10.1080/09585192.2017.1363796](https://doi.org/10.1080/09585192.2017.1363796)
- Martínez Lucio, M. & MacKenzie, R. (2018). The state and employment relations. Continuity and change in the politics of regulation. In A. Wilkinson & T. Dundon (eds), *The Routledge Companion to Employment Relations*. London: Routledge.
- Noon, M., & Morrell, K. (2017). *The realities of work: Experiencing work and employment in contemporary society*. UK: Bloomsbury Publishing.
- Roberts, E. (1995). *An Oral History of Working-Class Women, 1890-1940: Family, Sexuality and Social Relations in Past Times*. USA: Blackwell.
- Teich, M. & Porter, R. (1996-eds). *The industrial revolution in national context: Europe and the U.S.A.*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tilly, A. L. & Scott, W. J. (1978). *Women, Work and Family*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Watson, T. (2017). *Sociology, work and organisation*. London: Routledge.
- Wikander, U., Kessler-Harris, A. & Lewis, J. (1995-eds). *Protecting Women: Labor Legislation in Europe, Australia and the United States*. Urbana, Illinois: University of Illinois Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Industrial Relations: A Journal of Economy and Society
- Relations Industrielles / Industrial Relations
- Journal of Industrial Relations
- Employee Relations
- Transfer
- Sociologie du Travail
- Industrielle Beziehungen
- International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations
- British Journal of Industrial Relations